

Bu testte 75 soru vardır.

1. Aşağıdaki seçeneklerde verilen Eski Türkçe ifadelerden hangisi "ölmek" anlamına gelmektedir?

- A) Kergek bolmak
- B) Sü sülemek
- C) Ot yakmak
- D) İşig küçüg birmek
- E) Uruşmak

2. Aşağıdakilerden hangisi Altay dil ailesinde yer alan dillerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Altay dil ailesinde yer alan diller eklemeli dillerdir.
- B) Ön ek sistemi yoktur, son ek kullanılır.
- C) Tamlamalarda, tamlanan tamlayandan önce gelir.
- D) Cümle sıralanışı özne-nesne-yüklem şeklindedir.
- E) Kelime başında l-r-n sesleri bulunmaz.

3. "Bir gice yatur iken ol düş görür." cümlesinde geçen "yatur iken" sözünün kök ve ek dizilişi aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Fiil kökü – zarf fiil eki
- B) Fiil kökü – sıfat fiil eki – zarf fiil eki
- C) İsim kökü – geniş zaman eki – ek fiil
- D) Fiil kökü – geniş zaman eki – ek fiil
- E) Fiil kökü – geniş zaman eki – yardımcı fiil kökü – zarf fiil eki

4. Tarih boyunca pek çok alfabe kullanan Türklerin en geniş sahada ve en uzun süreli kullandıkları alfabe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Latin alfabesi
- B) Arap alfabesi
- C) Uygur alfabesi
- D) Soğd alfabesi
- E) Kiril alfabesi

5. Aşağıdakilerden hangisi Köktürk Kağanlığı Dönemi'nden kalma yazıtlardan biri değildir?

- A) Çoyr Kitabesi
- B) Kül Tigin Yazıtı
- C) İhe-Aşete Kitabesi
- D) Küli Çor Kitabesi
- E) Taryat Kitabesi

6. "Bularung okında havadağı kuş / Geçer olsa kurtulmaz idi." cümlesinin yüklemine kipiyle ilgili olarak aşağıdaki seçeneklerden hangisi doğrudur?

- A) Geniş zamanın şartı
- B) Geniş zamanın hikâyesi
- C) Şimdiki zamanın rivayeti
- D) Şimdiki zamanın hikâyesi
- E) Geçmiş zamanın hikâyesi

7. Eski Türkçe Dönemi metinlerinde geçen "edgü" kelimesi bugün Türkiye Türkçesinde "iyi" biçiminde kullanılmaktadır.

Bu kelimenin Eski Anadolu Türkçesindeki yazılışı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Eyyi
- B) Eyyi
- C) Eyyü
- D) Eyü
- E) Edgülü

8. Kârahanlı Türkçesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Kelime ortasındaki ve sonundaki "d" sesi korunur, od, edgü gibi.
- B) Köktürkçede kelime ortasındaki ve sonundaki "b" sesi "w" sesine dönüşür: eb>ew , sub>suw gibi.
- C) Köktürkçede nazal n (ñ) sesi bu dönem metinlerinde korunur: öñ, teñiz.
- D) Dar ünlüler, dudak ünsüzleri yanında yuvarlaklaşır: sewüg, kamug gibi.
- E) Kalınlık-incelik uyumu sağlam değildir.

9. Aşağıdaki seçeneklerde verilen eser-yazar eşleştirmelerinden hangisinde bir yanlışlık vardır?

- A) Divan – Yunus Emre
- B) Çarhname – Ahmet Fakih
- C) Garibname – Gülşehri
- D) Divan – Kadı Burhanettin
- E) Kelile ve Dimne – Kul Mesut

10. "Eski Anadolu Türkçesi Dönemi'nde, Batı Türkçesi dil özelliklerinin yanında Doğu Türkçesi dil özelliklerini de yansıtan ve bu yüzden ---- yazılmış eserler olarak adlandırılan çalışmalar da vardır."

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki seçeneklerde verilen ifadelerden hangisi gelmelidir?

- A) Türkçenin tarihî özelliklerine göre
- B) Çağatay ve Osmanlı sahasında
- C) olga-bolga dilince
- D) Eski ve Orta Türkçenin dil özellikleriyle
- E) eski ve yeni dil ile

11. "Eser pratik bir sözlüktür. Arapça öğrenenler için kısa cümleler ve kelimelerden oluşmaktadır. Alfabetik bir sıralama yapılmamış fiiller Arapça bablara göre sıralanmıştır. Zemahşeri tarafından kaleme alınmış ve Harezmi Şahı Atsız'a (1075-1144) sunulmuştur. Eserin yirmiden fazla nüshası mevcuttur."

Yukarıda özellikleri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Satır Altı Kuran Tercümesi
- B) Mukaddimetü'l-Edeb
- C) Hüsrev ü Şirin
- D) El-Durretü'l-Mudiyye
- E) Codex Cumanicus

12. Aşağıdaki seçeneklerde verilenlerden hangisi Anadolu Selçuklularının son dönemi ile Osmanlıların ilk dönemini içeren bir Türk dili devridir?

- A) Eski Türkçe
- B) Orta Türkçe
- C) Azeri Türkçesi
- D) İlk Osmanlı Türkçesi
- E) Eski Türkiye Türkçesi

13. İnsâf birlen körseñi meni

I II

Mén kibi çemen içre mîveler kanı

III

Yukarıdaki altı çizili ekler sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Belirtme - iyelik - yön gösterme
- B) Fiilden isim - belirtme - fiilden isim
- C) Vasıta - belirtme - yön gösterme
- D) Zamir n'si - belirtme - yön gösterme
- E) Vasıta - iyelik - yön gösterme

14. Aşağıdaki seçeneklerde verilen Türk lehçelerinden hangisi, Türkçenin farklı bir tarihi kolundan bugüne gelmiştir?

- A) Kazak Türkçesi
- B) Tatar Türkçesi
- C) Nogay Türkçesi
- D) Gagavuz Türkçesi
- E) Kırgız Türkçesi

15. "Uygur edebiyatının en hacimli ve en popüler eseridir. Eser, Buda'nın vaazlarını içerir. Budizmin inanç ve felsefesini din adamlarının menkıbeleriyle anlatan 700 sayfalık büyük bir eserdir."

Yukarıda özellikleri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sekiz Yükmek
- B) Kutadgu Bilig
- C) İrk Bitig
- D) Altun Yaruk
- E) Kalyanamkara Hikâyesi

16. "Bu ne emgeklig yir ermiş." cümlesinin öge dizilişi aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Özne – yüklem
- B) Yüklem
- C) Özne – nesne – yüklem
- D) Özne – zarf – yüklem
- E) Zarf – yüklem

17. İşk bu hengamede virdi nida

Gayb u şehadetka yayıldı sadâ

Yukarıda Çağatay Türkçesi ile yazılmış beyitte geçen "şehadetka" sözcüğü aşağıda verilen eklerden hangisini almıştır?

- A) Belirtme hâl eki
- B) Yönelme hâl eki
- C) İsim-fiil eki
- D) Sıfat-fiil eki
- E) Zarf-fiil eki

18. "Süçig sabın yımşak ağıñ arıp irak bodunug ança yagutır ermiş."

Yukarıdaki cümlede aşağıdaki eklerden hangisi bulunmamaktadır?

- A) Vasıta durumu
- B) Fiilden isim yapım eki
- C) Belirtme durumu
- D) Fiilden fiil yapım eki
- E) İyelik eki

19. Aşağıdaki cümlelerden hangisi, sırasıyla özne ve yüklemden oluşmuştur?

- A) Geldi, ekmeğe giden çocuk.
- B) Akşamki konuyu anlatan şimdi burada mı?
- C) Yemek için gelenleri geri çevirmeyin.
- D) Yere düşen ekmeği kaldırdı.
- E) Bunlardan hangisi söylemişti?

20. Aşağıda verilen Çağatayca Dönemi sözlüklerinden hangisi Anadolu sahasında yazılmıştır?

- A) Senglah Lügati
- B) Fethali Kaçar Lügati
- C) Fazlullah Han Lügati
- D) Lügat-i Çağatay ve Türki-i Osmânî
- E) Kitâb-ı Zebân-ı Türki

21. Aşağıda verilen eser-yazar eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) Beng ü Çağır- Yusuf Emiri
- B) Mizan'ül Evzan- Ali Şir Nevai
- C) Kısasü'l Enbiya- Rabguzi
- D) Nehçü'l Feradis- Mahmut bin Ali
- E) Mukaddimetü'l Edep- Harezmi

22. Nevai'nin "söz meliki" olarak nitelendirdiği ve Çağatay Türkçesinin "klasik öncesi döneminin" en önemli şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sekkâkî B) Gedâyî C) Lutfî
- D) Ahmedî E) Yakînî

23. I. Pir Sultan Abdal

II. Kaygusuz Abdal

Yukarıda verilen halk edebiyatı şairleri için aşağıdakilerden hangisi ortaktır?

- A) Sadece hece ölçüsü ile şiir söylemeleri
- B) Güzellemeleriyle ün salmış olmaları
- C) 15. yüzyılda yaşamış olmaları
- D) Divan şiirinden etkilenmeleri
- E) Sosyal aksaklıkları eleştirmeleri

24. Yine bâd-ı sabâ estî

Yârim çıktı otağından

Âşıkına bade sundu

Lebi sükker dudağından

Salındı bahçeye girdi

Çiçekler titredi durdu

Mor menevşe boynun eğdi

Gül kızardı hicabından

Bu şiir aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Âşık Ömer B) Köroğlu
- C) Kaygusuz Abdal D) Karacaoğlan
- E) Dadaloğlu

25. I. Özel bir ezgiyle söylenir.

II. 8'li hece ölçüsü kullanılır.

III. Lirik bir üslubu vardır.

Yukarıda varsağı ile ilgili verilen bilgilerden hangileri doğru değildir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
- D) Yalnız II E) Yalnız III

26. Ormanda büyüyen adam azgını

Çarşıda pazarda insan beğenmez

Medrese kaçkını softa bozgunu

Selam vermek için kesan beğenmez

Yukarıda verilen dördlük aşağıdaki halk edebiyatı nazım türlerinden hangisine örnektir?

- A) Taşlama B) Koşma
- C) Mani D) Varsağı
- E) Semai

27. I. Âşık edebiyatında güreşleri, pehlivanları, er meydanını öven koşmalardır.

II. Karşıdaki kişinin türlü nedenlerle kötülüğünü isteyerek söylenen koşma türüdür.

III. Toplumun veya bireylerin aksayan yönlerini eleştiren koşmalara denir.

IV. Savaş, yiğitlik, kahramanlık gibi konuları işleyen koşmalara denir.

Yukarıdaki tanımların karşılıkları sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Alkışlama - karalama - kargışlama - koçaklama
- B) Alkışlama - sicilleme - koçaklama - takılma
- C) Sicilleme - kara alkış - takılma - koçaklama
- D) Salavatlama - alkışlama - kara alkış - koçaklama
- E) Salavatlama - kara alkış - takılma - koçaklama

28. Aşağıdakilerden hangisi sözlü Türk edebiyatında şiir söyleyenlere verilen isimlerden biri değildir?

- A) Ozan B) Kam
- C) Baksı D) Şaman
- E) Yır

29. I. Halk edebiyatımızda bir ezgi türüdür.

II. Konusunu aşiret kavgalarından, kan davalarından, aşk maceralarından alır.

III. Özellikle Güney ve Orta Anadolu Bölgelerinde söylenir.

IV. Afşar ve Urum gibi türleri vardır.

Yukarıda bilgileri verilen halk edebiyatı terimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varsağı B) Bozlak
C) Gülbank D) Kalenderi
E) Kayabaşı

30. Edep gerektir kula

Ta işi temiz ola

Edepsiz girme yola

Var edep öğren edep

Yukarıdaki dörtlük aşağıda verilen dinî- tasavvufi halk edebiyatı nazım şekillerinden hangisiyle yazılmıştır?

- A) İlahi B) Devriye
C) Nutuk D) Nefes
E) Şathiye

31. Aşağıdakilerden hangisi folklor terimini ilk kez kullanmıştır?

- A) 1955 – Emanuel Kant
B) 1940 – Friedrich Ludwig Jahn
C) 1946 – William John Thoms
D) 1770 – Herder
E) 1855 – Klopstock

32. I. 15. yüzyıl tekke edebiyatı şairlerindendir.

II. Türkçe divan sahibi ilk şairdir.

III. Bütün şiirlerini hece ile yazmıştır.

Yukarıda Yunus Emre ile ilgili verilen bilgilerden hangileri doğru değildir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) Yalnız II E) Yalnız III

33. ----, 17. yüzyıl halk âşıkları arasında en güçlü isim, koşmaları halk dilinde asırlarca dilden dile dolaşan ve kuşaktan kuşağa okunan sanatçıdır. Türkçenin halk arasında yaygın kullanılan kelime, deyim ve söyleyiş özelliklerini büyük ustalıkla eserlerinde işleyen şair; aşk, kadın, sevgiliden ayrılık ve tabiat güzelliği gibi konularda ilgili bireysel duygularını halk şiirinin kalıpları içerisinde en saf ve en derin ifadelerle dile getirmiştir.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Karacaoğlan
B) Erzurumlu Emrah
C) Gevheri
D) Seyrani
E) Âşık Ömer

34. Milletlerin hayatında büyük yankılar uyandırmış tarihî, toplumsal veya doğal olayların anlatıldığı, hayal unsurlarıyla süslenmiş uzun manzum eserlerdir. Araplar'da "esat" olarak adlandırılır.

Yukarıda bahsedilen halk edebiyatı ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Destan B) Meddah
C) Koçaklama D) Halk hikâyesi
E) Efsane

35. Sühân bir genc-i bî-payân-ı esrâr-ı ilâhidür

Kitab'ı nükte-i dânumdur o gencün şimdi gencüru

Yukarıdaki beyitte hazineye benzetilen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşk B) Sevgili C) Söz
D) Gönül E) Bilgi

36. Ey nâzenînim lütfun ile iznin olursa

Bir gice girip koynuna uryan olayım ben

Bu Gevherî kulunu derde düşürdün

Bir bûse virüp derdine derman olayım ben

Yukarıda verilen bu şiirin nazım türü aşağıdaki-
lerden hangisidir?

- A) Semai B) Selis
C) Satranç D) Divan
E) Kalenderî

37. Gülüm şöyle gülüm böyle demektir yâra mutâdım

Seni ey gül sever cânım ki cânâna hitâbımsın

Yukarıdaki beyitle "şöyle, böyle" sözcüklerinde ve-
zin gereği son ses uzatılmıştır.

Aşağıda verilen beyitlerin hangisinde böyle bir
durum söz konusudur?

- A) Gülersin gül gibi mahhûb olursun
Yüzün açıldığınca hûb olursun
B) Mir'ata bakma bir iki gün eyle tecrübe
Sabr eylemek firâkına müşkil değil midir
C) Güllü dîbâ giydin ammâ korkarım âzâr eder
Nâzenînim sâye-i hâr gül-i di bâseni
D) Hani ol gül gülerek geldiği demler şimdi
Ağlarım hatıra geldikçe gülüşüklerimiz
E) Sunar bir câm-ı memlû bin tehî peymâ neden
sonra
Döner vefk-ı murâd üzre felek ammâ neden
sonra

38. Âyine oldu bir bigeh-i hayretinle âb

Bî'llah ne saht ateş-i suzânsın ey gönül

Yukarıdaki beytın birinci mısrasında görülen
edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mübalağa
B) Tecahülûarif
C) Hüsnütalil
D) Tevriye
E) Kinaye

39. Aşağıda verilen beyitlerden hangisinde tasav-
vufi unsurlardan faydalanılmıştır?

- A) Ravza-i kûyuna her dem durmayup eyler güzâr
Âşık olmuş gâlibâ ol serv-i hoş reftâre su
B) Her çi gûyem 'ışk-râ şerh ü beyân
Çün be 'ışk âyem hacil başem ez-ân
C) Bahar mevsimidür hemdem-i sabâ olalum
Gül ile dost kuhusuyla âşinâ olalum
D) Lâle-hadler yine gülşende neler etmediler
Serv-i yürütmediler gonca söyletmediler
E) Âdeti hûblarun cevri ü cefâdur ammâ
Bana ettüklerini kimselere etmediler

40. (I) Lale Devri şairi olan Nedim, neşeli şarkılar ve gazeller kaleme almış, eserlerinde sık sık şarap ve zevk mefhumlarını işlemiştir. (II) Kuşkusuz bunda döneminin aşk, şarap, zevk ve eğlence ortamların-
da bulunmasının etkisi çoktur. (III) Aynı zamanda şiirlerinde İstanbul'a yer vermiş, İstanbul'a olan aşkını sık sık dile getirmiştir. (IV) Divan edebi-
yatında İstanbul'u en güzel betimleyen şairlerdendir. (V) Nedim'in şiirlerinde tasavvuftan kaynaklanan derin bir anlam vardır.

Yukarıdaki paragrafta Nedim ile ilgili verilen
bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

41. Bu gamze değil belâdır ey dost

Bu hande değil cefâdır ey dost

Yukarıda Ahmet Paşa'ya ait beyit aruzun hangi
kalıbıyla yazılmıştır?

- A) Mef'ûlû/Mefâ'ilûn/Fâ'ûlûn
B) Mef'ûlû/Fâilâtû/Mefâilû/Fâilûn
C) Feilâtûn/Feilâtûn/Feilâtûn/Feilûn
D) Fâilâtûn/Fâilâtûn/Fâilâtûn/Fâilûn
E) Mefâ'ilûn/Mefâ'ilûn/Mefâ'ilûn/Mefâ'ilûn

42. Aşağıda verilen yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Baki – Beng ü Bâde
- B) Keçecizade İzzet Molla – Bahâr-ı Efkâr
- C) Yenişehirli Avni – Âbname
- D) Âşık Paşa – Fakname
- E) Şeyyad Hamza – Dastan-ı Sultan Mahmut

43. Âşık Paşa'nın, Türk dili ve edebiyatı açısından en önemli eseridir. 12.000 beyit dolayında olan eser, dinî-tasavvufi konulu bir mersiye olup halka tasavvufu öğretmek amacıyla yazılmıştır. Âşık Paşa'nın bu eserinde hem biçim hem de içerik bakımından Mevlana'nın "Mesnevi"sinden etkilendiğini görürüz. 1310 yılında yazılmış eser, Türk edebiyatının ilk büyük telif mesnevisidir.

Yukarıda anlatılan eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Garibname
- B) Kabusname
- C) Hayriyye
- D) Enisü'l-Kalp
- E) Şikâyetname

44. Sana kimisi canım kimi cananım deyü söyler

Nesin sen doğru söyle can mısın canan mısın kâfir
Yukarıdaki dizeler Nedim'e aittir.

Üslup ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu şiirin aşağıdaki şiir anlayışlarından hangisine yakın olduğu söylenebilir?

- A) Sebk-i hindî
- B) Şühâne
- C) Rindâne
- D) Hakimâne
- E) Türki-i basit

45. Türkçe ve Farsça divanlarının dibacelerinde şiir hakkındaki görüşlerini ortaya koymuştur. Şiirlerinde okuyucuyla bütünleşen ve okurları etkisi altına alan yalın, içten bir söyleyiş vardır. Şiirleri, duyguları en ince ayrıntılarına kadar ifade eder. Sözcüklerin çağrışım gücüne inanır. Çok anlamlı kelimeleri sıklıkla kullanır. Gazellerinde sadelik ve halk zevkleri, kasidelerinde ise düşünce ve belagat öne çıkar. Coşkusunu gazellerinde, bilgin tavrını ise kasidelerinde ortaya koyar. Kullandığı dil ağırlıkla Azeri Türkçesinin özelliklerini yansıtır. Şiirlerinde imale ve zihaf gibi aruz arızaları yok denecek kadar azdır. Şiirlerinde asla gözden düşmeyecek evrensel temaları işlemiştir. "Aşk imiş her ne var âlemde" dizesiyle aşkın bir durum değil varlık sebebi olduğunu ifade eder.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nedim
- B) Fuzûlî
- C) Nef'î
- D) Nâbî
- E) Bâkî

46. Mazmun, edebiyatta özellikle divan edebiyatında kullanılan klişeleşmiş sözlere verilen ad, kalıp, benzetmedir. Divan edebiyatı, geleneğinin belirlediği hazır estetik kalıplar olan mazmunlar üzerine bina edilmiş bir edebiyattır. Güzellik algısı da mazmunlar etrafında şekillenmiştir.

Buna göre aşağıda verilen beyitlerin hangisinin de mazmun kullanılmıştır?

- A) Gören düşünde bir gice mestane gözlerin
Nergis gibi humâr ile bir yılda uyanır
- B) Allah adın zikr idelüm eyvela
Vacib oldu cümle işde her kula
- C) Tiz olma te'emmül kıl her hale tahammül kıl
Allah'a tevekkül kıl tedbiri bozar takdir
- D) Aşk ile kendüden gider aşık bir nida gelür
Yazısı yok kitab okur âlim olur çıka gelür
- E) Ger ben ben isem nesin sen ey yâr
Ger sen sen isen neyim men-i zâr

47. Cumhuriyet Dönemi'nin önemli şairlerinden birisi olan Yahya Kemal Beyatlı şiirlerinde aşağıda verilen temalardan hangisine yer vermemiştir?

- A) Ölüm B) İstanbul
C) Deniz D) Musiki
E) Yoksulluk

48. "Aydemir", Türk edebiyatının ikinci Turancı romanıdır. İlki Halide Edip Adivar tarafından 1912 yılında yazılan "Yeni Turan" adlı romandır. Roman, Aydemir adındaki Türk genci ile Hazin'in Türkçülük ideali çevresinde filizlenen aşkını anlatır. "Aydemir", ütopya tarzında yazılmış bir eserdir. Rus esareti altında bulunan Türklerin siyasi ve sosyal sorunlarını ele alır. Pek çok milletin mitolojisinin Türklüğe mal edildiği roman, ciddi bir tarih bilgisine dayanmadan kaleme alınmıştır.

Yukarıdaki paragrafta anlatılan romanın yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nezihe Meriç
B) Müfide Ferit Tek
C) Emine İşinsu
D) Şukufe Nihal Başar
E) Nezihe Muhittin

49. Servetifünun edebiyatının dili en ağır sanatçısı Cenap Şahabettin'dir.

Aşağıdaki Tanzimat sanatçılarından hangisi Cenap Şahabettin'i sert bir dille eleştiren yazılar yazmıştır?

- A) Namık Kemal
B) Muallim Naci
C) Ahmet Mithat
D) Ziya Paşa
E) Recaizade Mahmut Ekrem

50. Aşağıdakilerden hangisi Servetifünuncular ile aynı dönemde yaşayan Nigar Hanım'ın şiir türündeki eserlerinden biri değildir?

- A) Efsun B) Niran
C) Aks-i Seda D) Safahat-ı Kalb
E) Elhan-ı Vatan

51. Aşağıda Servetifünun sanatçıları ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Cenap Şehabettin, Servetifünun sanatçıları içerisinde dili en ağır ve süslü olanıdır.
B) Servetifünun edebiyatının en önemli romancısı Halit Ziya Uşaklıgil'dir.
C) Servetifünun edebiyatında tiyatro alanında en çok eser veren Hüseyin Suat'tır.
D) Mehmet Rauf, "Mezardan Sesler" adlı mensur şiiriyle edebiyatımızda mensur şiirin ilk örneğini vermiştir.
E) Tevfik Fikret, "Şermin" adlı çocuk kitabındaki şiirlerini hece ölçüsü ile yazmıştır.

52. Roman, hikâye, mensur şiir, anı, makale ve denemeleriyle edebiyatımızın çalışkan yazarları arasında yer alan Halit Ziya Uşaklıgil'in öne çıkan yönü romancılığıdır.

Aşağıda verilen Halit Ziya Uşaklıgil'e ait eserlerden hangisi roman türünde yazılmamıştır?

- A) Sefile
B) Nedime
C) Mezardan Sesler
D) Ferdi ve Şürekâsı
E) Kırık Hayatlar

53. Kahramanlık, coşku, öğreticilik, cesaret unsurlarına ağırlık veren sanatçı, millî duyguları, halk diliyle ve kendine has bir üslupla dile getirdiği için "Türk Şairi, Millî Şair" olarak anılmıştır.

Edebiyatımızda böyle anılan şairimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Gökalp
B) Arif Nihat Asya
C) Mehmet Akif Ersoy
D) Mehmet Emin Yurdakul
E) Ziya Gökalp

54. Halit Ziya Uşaklıgil, bu romanında fakir-zengin çatışmasını ve fakirliğin acılarının yanı sıra bir gencin iki kadın arasında kalışını ve yapmak zorunda olduğu seçimi anlatır. Romanda aşk-para, zengin-fakir çatışması içerisinde insanı kuşatan aşk, merhamet, hayal kırıklığı, acı, hüznün gibi pek çok duygu ile birlikte devrin ticaret, aile ve aşk hayatı başarıyla işlenmiştir.

Yukarıdaki paragrafta Halit Ziya Uşaklıgil'in hangi romanı anlatılmaktadır?

- A) Kırık Hayatlar
- B) Nesli-i Ahir
- C) Mai ve Siyah
- D) Ferdî ve Şürekâsı
- E) Nernide

55. "Maviciler" şiir topluluğu aşağıda verilen şiir anlayışlarından hangisine bir tepki olarak ortaya çıkmıştır?

- A) Hisarcılar
- B) Garipçiler
- C) Beş Hececiler
- D) İkinci Yeniler
- E) Yedi Meşaleciler

56. Aşağıdaki eserlerden hangisi romanlarıyla denizi ve deniz insanlarını konu edinen ilk yazar olan Halikarnas Balıkcısı'na ait değildir?

- A) Ötelerin Çocuğu
- B) Uluç Reis
- C) Deniz Gurbetçileri
- D) Turgut Reis
- E) Büyük Balıklar

- 57. I. Tanzimat 1. Dönem sanatçısı olmaları
- II. "Toplum için sanat" görüşünü savunmaları
- III. Şiir türünde eser vermeleri
- IV. Romanlarında romantizm akımından etkilenmeleri
- V. Gazetecilik yönlerinin bulunması

Yukarıda verilen öncüllerden hangisi Ahmet Mithat ile Namık Kemal için ortak bir özellik değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

58. Yaşar Kemal, romanları kadar röportajları ile de tanınan bir yazarımızdır.

Aşağıda Yaşar Kemal'e ait eserlerden hangisi röportaj türünde yazılmamıştır?

- A) Yanan Ormanlarda Elli Gün
- B) Çukurova Yana Yana
- C) Peri Bacaları
- D) Bir Bulut Kaynıyor
- E) Sarı Sıcak

59. Hisar'ın kurucularından olan sanatçı, hatıraları ve birtakım yaşantının ilham ettiği kapalı duyguları şiirlerinde anlatır. Sanatçı şiirlerinde mutluluğu arar. Yukarıda anlatılan Cumhuriyet Dönemi sanatçımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Munis Faik Ozansoy
- B) İlhan Geçer
- C) Mehmet Çınarlı
- D) Yavuz Bülent Bakiler
- E) Gültekin Samanoğlu

60. Bu eserde 1975'te bir bahar günü başlayıp günü-müze kadar gelen, İstanbullu zengin çocuğu Kemal ile uzak ve yoksul akrabası Füsun'un hikâyesi anlatılır. Hızı, hareketi, olaylarının ve kahramanlarının zenginliği, mizah duygusu ve insan ruhunun derinliklerindeki fırtınaları hissettirme gücüyle bu kitabı elinizden bırakamayacaksınız.

Yukandaki parça Orhan Pamuk'a ait romanlardan hangisini anlatmıştır?

- A) Gizli Yüz
- B) Masumiyet Müzesi
- C) Manzaradan Parçalar
- D) Öteki Renkler
- E) Babamın Bavulu

61. Teknolojinin gelişmesi, bilginin daha rahat ve ucuz bir şekilde dolaşması, bunun sonucunda bilgiye kolayca erişebilme olanaklarının artması, yazılı ve görsel medyanın insanların düşüncelerini değiştirebilecek kadar yayılması eğitim anlayışının çok yönlü olmasını gerektirir.

Bu açıklama aşağıdaki dil yaklaşımlarından hangisinin ilkeleriyle örtüşür?

- A) Yapılandırmacılık
- B) Davranışçılık
- C) Kelime yaklaşımı
- D) Bilişsel yaklaşım
- E) Kültür yaklaşımı

62. Tahtaya konu ile ilgili örnekler yazan Ali Öğretmen, öğrencilerine "Tahtaya yazdıklarımı okuyabiliyor musunuz?" diye sorar.

Buna göre Ali Öğretmen dili aşağıda verilen işlevlerinden hangisiyle kullanmıştır?

- A) Göndergesel
- B) Dil ötesi
- C) Kanalı kontrol
- D) Heyecana bağlı
- E) Alıcıyı harekete geçirme

63. Bilgiyi doğrudan okuyucuya aktarmak isteyen bir yazarın aşağıda verilen edebî türlerden hangisini yazması beklenemez?

- A) Deneme
- B) Tiyatro
- C) Anı
- D) Gezi
- E) Eleştiri

64. Konuşmasında duygularını belirginleştirmek isteyen Ayşe Öğretmen aşağıda verilenlerden hangisinden yararlanmalıdır?

- A) Vurgu
- B) Tonlama
- C) Ulama
- D) Boğumlama
- E) Duraklama

65. "Romancı konuyu ön yargılarla ele almamalıymış. Ya nasıl ele almalıymış? Konusu ön yargılarla ele alınmamış tek bir sanat yapıtı bilmiyorum. Sanatçı, yapıtını hazırlamak için birtakım seçmeler yapar, ya konuyu ya da konunun işlenişinde kullanılacak yöntemi. Bir kere bu seçme bile ön yargıdır. Ön yargıyla hiçbir ilgisi yokmuş gibi görünen, aşkı anlatan kitapları inceleyin. Hepsinde sevgililerin kavuşmasına engel olan kuvvetlere yazarın karşı durduğu görülür."

Sunay Öğretmen 11. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı dersinde bu metni vermiştir.

Bu metin ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi söylenemez?

- A) Bir düşüncenin yanlışlığı gösterilmiştir.
- B) Yazar, kendi düşüncesinin doğruluğunu savunmuştur.
- C) Bilimsel bir üslup kullanılmıştır.
- D) Tartışma anlatım biçiminden yararlanılmıştır.
- E) Öznel bir tutum sergilenmiştir.

66. İnsanın içini dökmeden edemediği dakikalar olur.

Bir dost bu dakikalarda erişilmez bir değer kazanır. Ama her şey, bir dosta söylemez ki? Onun için, hele bir insan yazarsa, içinin gizli kıvrımlarını görmesini biliyorsa, masanın başına geçip kalemi eline almadan edemez. İşte günlük dediğimiz, yazarın kendi kendisi ile alçak sesle konuşmasından başka bir şey olmayan, o günü gününe tutulmuş hatıralar, bu iç dökme ihtiyacından doğmuştur. Böyle bir yazar, kendisi için günlüğünü tutar. Bu bakımdan sessiz bir konuşma olan bu çeşit günlükleri bir edebiyat türü saymaya imkân yoktur.

Ali Öğretmen, 10. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı dersinde Suut Kemal Yetkin'den almış olduğu bu metni okumuştur.

Aşağıda verilenlerden hangisi bu metin için söylenemez?

- A) Metnin ana düşüncesi, son cümlede vurgulanmıştır.
- B) Metnin yazılış amacı bilgi vermek, öğretmektir.
- C) Metinde dil okuyucuyu harekete geçirmek üzere kullanılmıştır.
- D) Metinde sade, anlaşılır bir dilden yararlanılmıştır.
- E) Metnin anlamı okuyucuya, zamana, mekâna göre değişmektedir.

67. 9. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı dersinde "telaffuzu zor olan yabancı kökenli sözcükler" konusunda küçük bir konuşmacı grubu diğer öğrencilere bilgi verir. Sununun sonunda dinleyiciler; konuşmacılara konuya ilişkin sorular yöneltirler. Kendine soru yöneltilen öğrenci o sorunun cevabını verebilecek en yetkili kişi olarak açıklamalarda bulunur. Bir başkanın yönetiminde yapılan bu tartışma tekniği konunun daha geniş bir şekilde ele alınmasını ve yanlış anlamaların düzeltilmesini sağlar.

Bu paragrafa göre uygulanan tartışma tekniği aşağıda verilenlerden hangisidir?

- A) Çember
- B) Fikir taraması
- C) Forum
- D) Zıt panel
- E) Görüş geliştirme

68. I. Daha az hata içeren metinlerin yazılması amaçlanır.

II. Öğretmen yazma sürecinde rehber konumundadır.

III. Değerlendirme sadece öğretmen tarafından yapılır.

Süreç temelli yazma yaklaşımı ile ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

69. Aşağıdakilerden hangisi dinleyicilere kapalı tartışma tekniğidir?

- A) Münazara
- B) Forum
- C) Panel
- D) Kollegyum
- E) Sempozyum

70. Aşağıda verilen metinlerden hangisinde öğrencinin anlatıcıyla özdeşim kurması daha kolaydır?

- A) Az ilerde onu bekleyen yaşlı amcaya doğru yürüdüm. İhtiyarın elindeki ağır çantayı alarak yürümeye başladım. İhtiyar, bir an duraksadı ve kendisine yardım eden bu adama gülümsedi. Beraber yürümeye başladılar. İleride köyün girişine kadar yürüdüler.
- B) Her sabah uyandığında yapayalnız bir hayat yaşadığının farkındaydı. Kimse onu sevmemiş, herkes ondan uzaklaşmıştı. Geleceğe dair bu endişeleri taşımak bedenine, ruhuna çok ağır geliyordu Bitkin, çaresiz, umutsuz insan olmak her insana zor gelirdi. Ruhunda kabuk bağlamış acılar tek tek kanamaya başlamıştı.
- C) Koşarak kapıdan çıktım. Hemen tramvaya doğru acele adımlarla ilgili yürümeye başladım. Arkamdan gelen adamı fark etmemiştim bile. Omzuma dokunması ile birlikte neye uğradığımı şaşırdım. Kafamı çevirince yıllar öncesiinden silik bir yüz gördüm.
- D) Dağlarda özgürce yürüyordum. Çevresindeki yemyeşil çimenler ve kuş civıltıları ruhuma huzur veriyordu. Aşağıdan gelen koyun sürüsünü görünce bir an durdu. Çobanın kaval sesi adeta büyülemişti. Hemen onlara doğru koşmaya başladım.
- E) Çığlığı duydum. Bu çığlık üzerine bir adamı zorlayanlar bir an durup çevreyi incelediler. Ama pek önem vermediler çığlığa, içlerinden korku geçmedi. Yeniden sürüklemeye koyuldular adamı.

71. Dersinde yazılı sınav yapmak isteyen Türk dili ve edebiyatı öğretmenin yapacağı sınavın güvenilirliğini aşağıdaki durumlardan hangisi olumsuz yönde etkilemektedir?

- A) Soruların homojen olması
- B) Aynı tip soruların sorulması
- C) Testin yönergesinin olması
- D) Sınav süresinin uzun olması
- E) Testin kolaydan zora doğru gitmesi

72. I. Kendine özgü özellikleri vardır.

II. Abartılmış kişilerdir.

III. Evrensel nitelik taşırlar.

Sanatsal metinlerde yer alan unsurlardan biri olan "tip" ile ilgili yukarıda verilenlerden hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

73. Tahsin Öğretmen Türk dili ve edebiyatı dersinde Tanzimat Dönemi'ni işleyecektir.

Aşağıdaki tartışma tekniklerinden hangisini kullanırsa bir ön hazırlık yapmasına gerek yoktur?

- A) Forum
- B) Seminer
- C) Panel
- D) Sempozyum
- E) Kollegyum

74. 9. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı dersinde "Edebî Metin" konusunu işleyen öğretmen, edebî metnin özelliklerini kavratılabilmek için öğretici metin ve edebî metin örneklerini kullanır. İki tür metni karşılaştırarak inceleyen öğrenciler öğretmenin rehberliğinde edebî metnin özelliklerini belirlerler.

Aşağıdakilerden hangisi öğrencilerin bu etkinlik sonucunda belirledikleri özelliklerden biri olamaz?

- A) Edebî metinlerde kelime ve cümlelerin yerini değiştirmek mümkündür.
- B) Edebî metinler gerçeği olduğu gibi yansıtmaz, değiştirir ve dönüştürür.
- C) Edebî metinlerde mecazlar ve yan anlamlar vardır.
- D) Edebî metinlerin amacı bilgi vermek değildir.
- E) Edebî metinler kurnaca metinlerdir.

75. Tanzimat edebiyatının oluşumu konusunu işleyen öğretmen, dersin sonunda sınıfı iki gruba ayırır. Konuyu tekrar etmek, gözden geçirmek ve yanlış öğrenmeleri düzeltmek amacıyla zıt panel tekniğini uygulayacaktır. Hazırlıktan sonra ilk grup sorular sorar, diğer grup ise soruları cevaplandırır. Sonra gruplar yer değiştirir ve etkinlik devam ettirilir.

Bu etkinlikte sorulan aşağıdaki sorulardan hangisi, diğerlerine göre daha üst düzeyde bir beceriyi ölçmeye yöneliktir?

- A) Tanzimat Fermanı ne zaman ilan edilmiştir?
- B) İlk resmî gazetenin adı nedir?
- C) Gazeteyle birlikte hangi türler edebiyatımıza girmiştir?
- D) Sanatçılar niçin gazeteyi kullanmışlardır?
- E) Tanzimat Fermanı'yla hangi alanlarda düzenlemeler yapılmıştır?

9. "Garbname" adlı eserin yazarı Gülşehrî değil, Aşık Paşadır.

Cevap C

10. Sorudaki eksik bırakılan yere gelmesi gereken ifade "olga-bolga dilince" sözdür. Çünkü "olga-bolga" ifadesi, Eski Türkçeden sonra ortaya çıkan tarihî şive farklılıklarını (kaşık dili eserler dönemi) en iyi tanımlayan sözdür.

Cevap C

11. Zerahşerî'nin eseri "Mukaddime'tü'l-Edebi'tir.

Cevap B

12. Bu soruda Eski Anadolu Türkçesinden bahsedilmektedir. Eski Anadolu Türkçesinin diğer adı da "Eski Türkiye Türkçesi'dir.

Cevap E

13. Bayıl günümüz Türkçesine "Eğer beni insaf ile görersen, çemen içerisinde benim gibi bir meyve olmadığımı görürsün." biçiminde çevrilebilir. Beyittekî "birle" birliktelik anlamı katan bir edattır. Bu edat Çağatay Türkçesinde araç durumu eki olarak görevlenmiş biçimi olan "birle" biçimiyle de kullanılmaktadır. "mânî" şartlı yardımcı cümlelerin nesnesi görevindedir ve bu görevin sağlanmasında kullanılan ek, belirtme durumu ekidir. Belirtme durumu eki, özellikle birinci ve ikinci teklik kişi zamirlerinin üzerine belirtme durumu eki, "içre" sözünde gelmektedir. "içre" sözünde ise "iç" isminin üzerine gelen bir yön gösterme ekidir.

Cevap C

14. Gagavuz Türkçesi, Oğuz grubu Türk lehçelerindendir ama diğer seçenekte verlen Türk şiveleri Kıpçak grubu içerisindedir.

Cevap D

15. Uygur Dönemi'nden kalma en önemli ve kapsamlı eser "Altun Yarık" isimli Buftist bir yazmadır. *Kutadgu Bilig* Karahanlı Dönemi'nden kalma bir eserdir. Diğerleri yine Uygur Dönemi'nden kalma yazma eserlerdir.

Cevap D

16. Bu: özne; ne emgellikli yir ermiş, yüklemler. (Bu, ne zor bir yermiş.) Yüklemler bir sıfat tanımlaması biçiminde olduğu için bölünmez.

Cevap A

17. Sorudaki beytin Türkiye Türkçesine çevrilisi şöyledir: "Aşk bu kaşıklık içerisinde seslendi. Kayıp ta olana da var olana da yayıldı ses." Şehadet-ka (ka: yönelme hâl eki)

Cevap B

18. Cümle Türkiye Türkçesine "(Çinliler) taltı sözle, yumuşak ipekli kumaşa aldatıp uzak halkı öylece yaklaştırmış." biçiminde çevrilebilmektedir. Buna göre "sahın < sab+ın" ve "ağın < ag+ın" biçiminde biçim birimlerine ayrılmaktadır. Buradaki /n/ ler isimlerin üzerine gelerek araç, birliktelik vb. işlevi katan vasıta (araç) durumu ekidir. Cümledeki "irak" sözcüğü "ira-k" biçiminden gelmektedir ve sözcük "ira-" fiilinden "-k" ekiyle türetilmiş bir isimdir. Eski Türkçede belirtme durumu için "-g, -nı, -n ekleri kullanılmıştır. Teklik birinci ve ikinci kişi zamirlerinden sonra "-ı" biçiminde de gelebilmektedir. Cümledeki belirtme durumu eki "bodunug" sözcüğünde bulunmaktadır. "bodunug < bodun+u+g" biçiminde biçim birimlerine ayrılmaktadır. Cümledeki fiilden fiil yapım eki ise "yagut-" sözcüğünde geçmektedir. Bu sözcük "yaklaşır-" anlamındadır ve "yagut-" biçimindedir. Sözcük anlam olarak "yaklaş-" sözcüğünden "yaklaşır-" anlamına gelmektedir. Cümlede iyelik eki ise bulunmamaktadır.

Cevap E

19. Soruda "sırasıyla" ifadesi geçmektedir. A seçeneği "yüklem ve özne" dizilişinde; E seçeneği ise "özne ve yüklem" dizilişindedir.

Cevap E

20. Çağatayca Dönemi 15-20. yüzyıllar arasında bütün Müslüman Doğu Türklerinin müşterek yazı dilidir. Bu dönem özellikle sözlük yazarlığı bakımından üne çıkmaktadır. Hem Hindistan hem İran hem de Anadolu sahasında pek çok sözlük yazılmıştır. Bu sözlüklerin büyük çoğunluğu İran sahasında istisna edilmelidir. Ancak Anadolu sahasında da Çağatay Türkçesi ile sözlükler yazılmıştır. Bunlar *Abuşka Lügati* ve *Lügat-i Çağatay ve Türk-i Osmanî*'dir. Bunlardan ikinci sözlükte Çağatayca sözlüklerin yanı sıra Osmanlıca sözcükler de bulunmaktadır. Seçeneklerdeki diğer sözlükler ise İran ve Hindistan sahasına aittir.

Cevap D

21. "Mukaddime'tü'l Edebi", 12. yüzyılda, Türklerle Arapça öğretmek için Zerahşerî tarafından kaleme alınmış bir eserdir. Eser, isimler, fiiller, isim ve fiil dışındaki dil bilgisi unsurları, isim çekimi, fiil çekimi diye beş ana bölümden oluşmaktadır.

Cevap E

YERİKLİM

YERİKLİM

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAMI - 6 ÇÖZÜMLERİ

22. Nevai bu ildeyi *Mecâlisîn Nefîs ve Mubâkemetü'l-Lügatayn* adlı eserlerinde Gedayî için kullanmıştır. Nevai'ye göre Gedayî, Arap ve Fars şairleriyle boy ölçüşebilecek bir şairdir. Çağatay Döneminde Türkçe yazan az sayıdaki şairlerdendir. Çağataycanın edebî dil almasında Gedayî'nin payı büyüktür.

Cevap B

23. Pîr Sultan Abdal da Kaygusuz Abdal da halk edebiyatının şivri dilli şairlerindendir. Sanatçılar şairlerinde çağın aksaklıklarını, değersiz yönelleri, bozuk düzeni eleştirmişlerdir.

Cevap E

24. Bu şiirde tanımlanalar "dâd-ı sabâ, lebi sükket" divan edebiyatı geleneğinde karşımıza çıkmaktadır. Âşk edebiyatında bu tür şiirleri "kalem şair" olarak adlandırılan şairler yazmıştır. Bu şairler eğilim gösterir. Verilen seçeneklerde kalem şairi olarak adlandırabileceğimiz tek şair Âşık Ömer'dir. Âşık Ömer 17. yüzyılın örneği halk şairlerindendir. Âşık Ömer, halk şairleri arasında en çok okunan ve kendisinden sonra gelenlerin isiminden çok bahsettikleri bir şairdir. Eserlerinden onun iyi bir tahsil gördüğü ve Farsça bildiği, Mevlana'nın Mesnevî'sini, Hattî'nin Divan'ını okuduğu anlaşılmaktadır. İlk şiirlerinde divan şairliğini takli hevesiyle "Adîf" mahlasını kullanmış, daha sonra "Ömer" mahlasını benimsemiştir. Edebi kişiliği dhan ve halk şiirinin ortak etkiler altında geliştiği bir yandan anızla nazım tekniği kusurlu, hayaliyi aşmış da olsa tevhid, naat, kaside, gazel vb. yazmış, bir yandan da asil ün kazandığı koşma, semai, varesâj ve desanler meydana gelmiştir. Şiirleri Âşık Ömer Divanı'nda toplanmıştır.

Cevap A

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

25. Varsağı, Güney Anadolu Bölgesinde yaşayan Varsak Türklerinin özel bir eşgiyle söyledikleri şiirlerdir. Oğul bakımından sarıya benzer. 8' hece ölçüsü ile söylenir. Varsağılar yığılma, mertçe (gök) bir üslupla söylenir.

Cevap E

26. Bir kimseyi yermek ya da toplumun bozuk yönlerini eleştirmek için yazılan şiirlere "taşlama" denir. Şair şiirlerinde yaşadığı toplumun aksayan ve bozuk yönlerini tüm çıplaklığıyla ortaya koymuştur.

Cevap A

27. Âşık edebiyatında güreşleri, pehivanları, er meydanını öven koşmalara "salavatlama", karışıkda kişinin tulu medenilerde kötlüğünü isteyerek söylenen koşma "kara akış", toplunun veya bireylerin aksayan yönlerini eleştiren koşmalara "taklma", savaşı, yığılma, kahramanlık gibi konularda işleyen koşmalara "kocakama" denir. Verilen seçeneklerde doğru sıralama "E" seçeneğinde verilmiştir.

Cevap E

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

28. Ozân, kam, bakı ve şaman sözü Türk edebiyatında şiir söyleyenlere verilen isimlerden yır, dilsel tökenlerde söylenen şiirlere verilen isimdir.

Cevap E

29. Türk halk edebiyatının ezgili söylenen bir uzun hava türü olan bozlak, konusunu aşiret kavgalarından, kan davalarından, aşk maceralarından alır. İç Anadolu Bölgelerinde söylenir. Avsar bozlağı, Uzun bozlağı gibi türleri vardır. Ankara, Kırıkkale, Balı ve Kırşehir yöresine özgüdür.

Cevap B

30. Nutuk, tekke önderlerinin tarikata yeni giren dervişlere ya da tarikat içinde bulunan müridlerine tarikatın ilahiyatını öğretmek, ahlak bilgisi aktarmak amacıyla söyledikleri didaktik şiirlerdir. Sorudaki doğruluk da Kaygusuz Abdal'a ait bir "nutuk"tur.

Cevap C

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAMI - 6 ÇÖZÜMLERİ

31. Dinya'da ve Türkiye'de yaygın bir görüş olarak folklor teriminin İngilizce'de 22 Ağustos 1846 tarihinde William John Thoms (1803-1885) tarafından ilk kez kullanılmıştır.

Cevap C

32. Yunus Emre, 13. yüzyıl tekke edebiyatı şairlerindendir. Edebiyatımızdaki ilk Türkçe divan Yunus Emre tarafından yazılmıştır. Şairin "Risâletü'n-Nushihye" adlı eserinde hem anız hem de hece ile yazıldığı şiirler mevcuttur.

Cevap C

33. 17. yüzyılda yaşayan Karacaoğlan, halk şairleri arasında en lirik söyleyişe sahip olandır. Koşmalarında güzelce duyduğu seveday, aşkı, gurbet, şî, şîa özetlerini ve tabii güzelliğine duyduğu hayranlığı dile getiren sanatçı bu yönüyle sadece kendisinin değil, geniş halk kitlelerinin eden ve hayal dünyasını etkili şekilde tervakun eden bir âşık olmuştur. Kullanıldığı Türkçesini basitliği, sadığı ve içtenliği ile mecazların ve edebî sanatların yok dernecek kadar az olması onun eserlerinin halk tarafından sevilmesinin en önemli nedenleri olmuştur.

Cevap A

34. Destan: Bütün dünya edebiyatlarının başlangıç eserleri olan destanlar, çeşitli konularda yaratılış hikâyeleri yanında, milletlerin hayatında büyük yer alanları yansıtmış bir kahramanın veya tarih olayının millet muhayyilesinde ortak sembol ve ifadeyle zenginleştirilmiş uzun manzum hikâyelerdir. Türk destanları, kâinatın, insanın, kadının ve erkeklerin varlığı; Türk milletinin doğuşu, geçitli Türk devletlerinin kuruluş, gelişme, çöküşleri, zafer ve yenilgileri gibi konularla beraber pek çok sebep açılırları efsaneyi de içinde barındırır. Bütün dünyaya edebiyatlarında olduğu gibi Türk edebiyatının da ilk örnekleri destanlardır. Milletlerin toplumu deninden etkileyen, tarihi önem arz eden önemli olaylarını (doğal afetler, savaşlar, göç, yangın vb.) konu ediniyorlar. Manzum hikâyelerdir.

Cevap A

35. Sonradaki beyit Türkiye Türkçesine çeviriliş şöyledir: "Söz, ilahî sınırları sınırsız bir hazinedir. Şimdi o hazinenin beklenti ise noktadan şairliğindir."

Cevap C

36. Aruzun mef'ûlü / mef'âilü / mef'âilü / feilün kalıpla yazılan ve yapıca gazel şeklinde olan bu eser "Kalenderî" nazım türünün bir örneğidir. Kalenderî, aruzun mef'ûlü / mef'âilü / mef'âilü / feilün kalıpla yazılan yapıca gazel, murabba, muhammes, müseddeslere kalenderî denir. Musannıfat olanları da vardır. Uyak düzeni divandeki gibidir. Gazel biçimindeki semâin dizeleri mef'ûlü feilün kalıpla ek dize ile sürdürülürse ayaklı kalenderî ya da yedekli kalenderî olur. Uyak diziliş divandaki gibidir. Kendine özgü bir ezgiyle söylenir.

Cevap E

37. "A" seçeneğinde "gibi" sözcüğünde son ses vezin gereği uzatılmıştır.

Cevap A

38. Sonradaki beyit Türkiye Türkçesine çeviriliş şöyledir: "Ey gönül hayranlık dolu bir bakışla ayra su gibi eridi. Vellahi ne kadar kuvvetli bir ateşmişsin." Birinci mısradaki sevgilinin hayranlık dolu bakışıyla kendisine bakması karşısında ayranın su gibi eridiği söylenerek mubalağa sanatı yapılmıştır.

Cevap A

39. "A" seçeneğindeki beyit Türkiye Türkçesine çeviriliş şöyledir: "Su durmadan sevgilinin cemel bahçesine dönmüş yurduna doğru akıp gidiyor. Geliyor o da o servi boylu güzlele aşık olmuş." Burada sözü geçen "ravza" Peygamber Efendimizin türbedilerinden dolana dolana akıyor olması inenini suyun serviyeye olan aşkı gibi şairin gönlünün Peygamberimize olan aşkıdır. Burada "ravza-ı köyü, refle" sözcükleri tasavvufi unsurlardır.

Cevap A

40. Nedim, dinin bazı yasaklarına karşı çıkmış bu da onu tasavvufi düşüncelerden uzaklaştırmıştır. Şiirinde İslam dini ile ilgili bilgilere yer vermeyen şair, daha çok kadın, içki gibi maddi unsurları işlemiştir. Ona göre yaşamının temel amacı dünya zevklerini tatmak, eğlenmektir.

Cevap E

41. Bu ganze/ değil belâ /dır ey dost/belâdır ey: vasil yapılmıştır

Mef'ûlû / Me'lâ'lûn / Fâ'ilûn

Bu hande/ değil cefâ /dır ey dost/cefâdır ey: vasil yapılmıştır

Mef'ûlû / Me'lâ'lûn / Fâ'ilûn

Cevap A

43. 14. yüzyılda Aşık Paşa tarafından kaleme alınan "Gairbane", Türk edebiyatının ilk büyük telir mesnevisidir. Eser, yüzyılın diğer mesnevîleri gibi "îlâilûn/kâilâilûn/fâilûn" kalıpla yazılmıştır. Mesnevi bab denen on bölüme ayrılmış ve her babda da o babın sayısına uygun konular anlatılmıştır. Bu bakımdan eserin geometrik bir düzene sahip oluşu dikkat çeker. "Gairbane", konu bakımından dinî-tasavvufî ve ahlakî bir eserdir. Tasavvufî taniit bilgileri vermesinin yanı sıra "insan-ı kâmil" olmayı öğütleyen ahlaki, dâvâlık bir özelliğe sahiptir.

Cevap A

44. Sevgiliyi ve aşkın zevklerini zarfı, çapkınca bir biçimde işleyen gazellere "şühâne gazel" adı verilir. Nedim bu çeşit gazelde rakipsizdir.

Cevap B

45. Fuzûlî, divan şiirinin ustalarındandır. Şiirlerinde Azerî Türkçesinin özelliklerini yansıtır. "Aşk inih her ne var âlemde" dizesiyle aşkın bir durum değil varlık sebebi olduğunu ifade eder. Fuzûlî, Türkçe ve Farsça divanların dibacelerinde şiir hakkında ki görüşlerini ortaya koymuştur.

Cevap B

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 6 ÇÖZÜMLERİ

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

46. "A" seçeneğinde kullanılmıştır. Beyan, Türkiye Türkçesine çeviriş söyledir. "Bayın, sarhoş gözlerini bir gece dışında gören nergis gibi mahmurluk ile yolda bir kez uyandı."

Necati yukarıdaki beyinde sevgilinin gözlerini nergise benzeterek divan edebiyatındaki mazmunlardan yararlanmıştır. Nergis, divan edebiyatında mahmurluk, uyşuruculuk özelliği ile ele alınır. Beyitte sevgilinin gözlerindeki mahmurluk ile nergis arasında benzerlik kurulmuştur.

Cevap A

47. Yahya Kemal Beyah, şiirlerinde "İstanbul, vatan, aşk, ölüm, deniz, sonsuzluk, mihlik, musiki, tabiat" temalarını işlenmiştir. Sarıtaç, şiirlerinde ayrıca Osmanlı tarihine, Türk uygarlığına ait kahramanlık motiflerine de yer vermiştir.

Cevap E

48. "Aydemir", Müfide Ferit Tek'in 1918 yılında kaleme aldığı romandır. Türkiye'deki Türklerin millî haklarını bir tez şeklinde ileri süren ilk milliyetçi roman. Halide Edip Adıvar tarafından 1912'de yazılmış olan "Yeni Tuar" dir. Türkiye dışındaki Türklerin de kardeşlerimiz olduğu konusunda yazılmış olan "Aydemir" ise ikinci Türkçü romanımızdır. Roman da ulkücü delikanlı Aydemir ile bir paşa kızı olan sevgili Hazin'in Türkçülük uğruna aşklarını feda etmeleri anlatılır.

Cevap B

49. Servetifnunun Dönem'in dön en çok eleştiren yazar Ahmet Mithat'tır. Döneminde Servetifnuncuların diğerlerinden edebiyat ile ilgili hasır neşir olanlarca kile anlaşılmadığını ileri sürer. Burada kasettiği şair Cenap Şahabettin'dir. Şairin şiirlerinde kullandığı yabancı tamlama ve sözcükler Ahmet Mithat tarafından "Dekadantlar" adlı makaleyle eleştirilmiştir.

Cevap C

50. Servetifnuncular ile aynı dönemde yaşayan Nigar Hanım, şiirlerinden bir kısmını "Uyan Kar" lakma adı ile Servetifnunun deşisinde yayımladı. Şair şiirlerinde, "Etsun (Yazık) I ve II, Nisan (Nisan), Aks-i Seda (Yankı), Safahat-ı Kalp" isimli eserlerinde yer vermiştir. "Ehlan-ı Vatan" ise sanatçının nesir türünde yazdığı eseridir.

Cevap E

51. Düzeyi ve şiir dildeki tenizi varlık alanlarından olmasına rağmen, "poem en prose" yani "düzeyi tarzında şiir" dilin olanaklarını zorlayan, ilâ varlık arasında kendine bir "ara alan" oluşturan özgün bir türdür. "Mensur şiirler" ve "Mezardan Sesler" adlı eserleriyle Halit Ziya Uşaklıgil mensur şiirin ilk örneklerini vermiştir.

Cevap D

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

52. Edebiyatımızda Batılı anlamda mensur şiirin ilk örneği Halit Ziya Uşaklıgil vermiştir. Şiirin nesre dönüşürdüğü bu türün gelişmesinde onun öncülüğünün de önemli payı vardır. Şair amesinin dilünü karşısında hissettiği derin üzüntüyü "Mezardan Sesler" mensur şiir kitabındaki şiirlerinde dile getirmiştir.

Cevap C

53. Şiir anlayışını "Memleketimin gariplerinin, derlerinin küçük şairi olmak, ülkenin hürriyetine sadakatini seslendirmek için yaşamak, işte benim hayatımın ve sanatımın bütün gayesi..." sözleriyle ifade eden Mehmet Emin Yurdakul, "Türk Şairi, Milli Şair" olarak anılmıştır.

Cevap D

54. "Ferdî ve Şürekası", Servetifnunun edebiyatının çirami romancısı Halit Ziya Uşaklıgil'in yazmış olduğu son romandır. Roman zengin kız ile fakir oğlan aşkı etrafında toplumdaki sınıf çatışmasını, manevi değerlerin maddiyat karşısında değersizleşmesini ve aşkın para ile olan mücadelesini anlatıyor. Yazar kahramanlarının çaresizliğini trajik bir dille okuyucusuna sunuyor.

Cevap D

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 6 ÇÖZÜMLERİ

55. Atilla İhtar'ın 1952-1953 yılları arasında çıkardığı derginin adı olan "Mavi"nın etrafında toplanan Orhan Duru, Ferit Edgü, Özdemir Nutku, Ahmet Oklay, Deminay Ceyhan gibi sanatçıların oluşturduğu "Maviciler" denir. Maviciler şiir topluluğu Garipçilere tepki olarak ortaya çıkmıştır. Garipçilerin savunduğu şiirin bütünlüyle çok olması fikrine karşı çıkmışlardır.

Cevap B

56. Halkınmas Balıkçısı, romanlarında ve öykülerinde Ege ve Akdeniz kıyılarındaki deniz emekçilerini, süngeççileri, geçim sıkıntılarını, sevdalarını, toplumsal ilişkilerini, bütün tehlikelerine karşın denizden kopamayarak kara adamı olamayışlarındaki kitlemi anlatır. *Özenlerin Çocuğu* (1956), *Uluğ Reis* (1962), *Deniz Güneşçileri* (1969), *Turgut Reis* (1966) romanları Halkınmas Balıkçısı'na aittir. *Büyük Balıklar* adlı roman ise Orhan Hançerlioğlu'na aittir.

Cevap E

57. Ahmet Mithat şiir türünde hiç eser vermemiştir. Namık Kemal ise Tanzimat edebiyatının "vatan şairi" olarak adlandırılmıştır. "Vatan Mersiyesi", Hürriyet Kasidesi, Vaveyla şairin ünlü şiirlerindendir.

Cevap C

38. "Yanan Omanlarda Eili Gün" (1955), "Peri Becaları" (1957), "Eir Bulut Kayıyor" (1974) röportajları kitaplarıdır. "San Sıcak", Yaşar Kemal'e ait hikâye kitabıdır. "San Sıcak", Yaşar Kemal'in 1952'de kaleme aldığı ilk ve tek hikâye kitabıdır.

3 days

[illegible]

Cevap E

60. Ötman Pamuk'un *Masumiyet Müzesi*, 70'li yıllarda başlayan ve 2000'li yıllara devam eden bir aşk hikâyesini konu ediyor. İstanbul Nişantaşı'nda geçen bu aşk hikâyesinde 18 yaşındaki fakir bir kız ve onun uzak akrabası olan 30 yaşındaki zengin Kemal'in yaşadığı aşk anlatılıyor.

Cevap B

61. Bugünün eğitim anlayışı tek kaynaklı değil çok yönlü ve çok kaynaklıdır. Yapılan açıklamada da eğitime çok yönlülüğü anlatılmaktadır. Bu düşüncede, tek doğru cevabı, tek yönlü ve tek bakışlı öğrenmeye yer yoktur. Yapılandırmacılık anlayışında da çok yönlü bir bakış açısı ve bir sorunun birden fazla cevabı olabileceği düşüncesi hakimdir. Bu açıklama yapılandırmacı yaklaşımla örtüşür.

Cevap A

62. Bir iletici, katalin iletkeniyle iletmeye uygun olup olmadığı, kanalı için öğrenmek amacıyla düzenlenmiştir. Gönderici ile alıcı kontrol işlevinde kullanılmıştır. Göndericisi yeni ya arasında iletilebilir kurulumunu, sürdürülmesini ya da kesilmesini sağlayan bu işlevde iletkeni içeri- ginden çok iletkenin devam ettirilmesi olgusu ağır basar.

Саварс

63. Bilgi ve haber vermek, karılan değişikliğin, ikna etmek, açıklamak, aydınlatmak, uyarmak, düştürmek, yönlendirmek gibi amaçlarla yazılan metinlere öğretiler metni denir. Bu metinlerde öğretmek, bilgi vermek, açıklamak, aydınlatmak amaçlanır. Amaç, bilgiyi, düşüncüyü okuyucuya doğrudan aktarmaktır. A, C, D, E seçeneklerinde verilenler bilgiyi doğrudan okuyucuya aktarmak için yazılan öğretiler metinlerdir. "B" seçeneğinde verilen ise sanatsal metinlerdir ve öncelikli amaç, estetik zevk uyandırmaktır.

Cevap B

64. Sözçükle kuşvetli söylenen hece üzerindeki bas-
kaya "vurgu" adı verilir. Vurgulu hece, üzerine ba-
sılan, üzerine vurulan hece demektir. Vurgu, söze
anlam değeri katar. Konuşmaya ahenk verir. Din-
leyenin ilgisini çeker; anlamın kavranmasını kolay-
laştırır. Duygulanı belirginleştirir.

Cevap A

65. Soruda verilen metin için tartışmacı anlatım biçimiyle yazılmıştır. Yazar, okuyucuyla konuşuyormuş gibi bir üslup kullanılmıştır. Tartışmada bir sohbet havası vardır.

Cevap C

66. Soruda verilen mela Suat Kernal Yetkin tarafından yazılmış bir deneme alımıdır. Deneme, öğretici metinlerdir. Öğretici metinlerde söz ve söz öbekleri daha çok ilk anlamlarıyla kullanılır. Bundan dolayı öğretici metinlerde anlam okuyucuya, mekân ve zamana göre değişmez. Yani okuyucu, zaman ve mekân faktörleri öğretici metinlerin anlamını etkilemez.

Cevap E

67. Forum, dinleyici toplumunda olanların da söz alabildikleri, belli bir konu üzerinde bir grup konuşmasını bir konu ile ilgili bilgi vermesinî içerir. Bu tartışma teknikinde küçük bir grup öğrenciler diğer öğrencilere bilgi verirler. Sıraunun sonunda dinleyiciler konuşmacılara, konuya ilişkin sorular yöneltilir. Kendisine soru yöneltilen öğrenci de sorunun cevabını verebilecek en yetkili kişi olarak açıklamalarda bulunur. Bu tartışma tekniği ile konu ile ilgili söz almak isteyen diğer öğrencilere de konuşma fırsatı verilmekte ve konuşa tüm sınıfın katkida bulunduğu sağlanmaktadır.

செய்யு

68. Süreç temelli yazma yaklaşımları, yazmayı bir bütün halinde değil parçalar halinde ele almaktadırlar. Bu yaklaşımda öğrencilerin metin oluşturma kadar geçirdikleri süreçte ortaya koydukları becerileri dikkate almaktadır. Önemli olan metin değil, metin oluşturma becerilerine sahip olmaları. Bu sebeple değerlendirilmeler süreçte dayalı olarak yaptırımlarından öz değerlendirilmeye, hem arkadaşları tarafından yapılan aktarı değerlendirilmeye en az üç kez gözden geçirilir. Bu işlemler, daha az hata içeren başarılı metinlerin ortaya çıkmasını sağlar. Süreç temelli metinlerin ortaya çıkmasını sağlayan bir rolü bulunmaktadır. Öğretmen yazma çalışmalarında öğrencilerine tehsilîlik yaparken aynı zamanda onunla birlikte bu süreci yaşamaktadır.

3. செவ்வாய்

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 6 ÇÖZÜMLERİ

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

69. Sempozyum, dinleyicilere kapalı bir tartışma tekniğidir. Bir konunun çeşitli yönleri üzerinde aynı oturumda, konunun uzmanı değişik kişiler tarafından yapılan seri konuşmalara sempozyum denir. Diğer tartışma türlerine göre daha ilmi ve daha ciddi bir sohbet havası içinde geçer. Konuşmacılar konuyu kendi ilgi alanları açısından ele alırlar.

Cevap E

70. "A, D" seçeneklerinde gözlemci, "B" seçeneğinde ilahî, "C" seçeneğinde kahraman, "E" seçeneğinde ise çoğulcu bakış açıları kullanılmıştır. Kahraman anlatıcının bakış açısı, gerçeklik duygusunun güçlü bir biçimde verilmesini sağlar. O, olayların içinde olduğu için bir olayın başlangıç noktası ile gelişmesini daha hızlı ve biçimde aktarır. Bu da okuyucunun anlatıcıyla rahat özdeşim kurmasını sağlar.

Cevap C

71. Sınav süresinin gereğinden uzun veya kısa olması güvenliği etkiler. Çünkü sürenin kısa olması bazı soruların yetiştirilememesine neden olabilir. Sınav süresinin uzun olması ise bazı öğrencilerin yazılı sınavlarda sorulara gereğinden fazla cevap yazmalarına imkan vermektedir. Bu durum öğrencinin soruyu okurken yanıtın uzunluğunun etkisi altında kalarak gereğinden yüksek puanlar vermesine neden olmaktadır, sınavın güvenliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

Cevap D

72. Tıp, içinde bulunduğu, belli bir sınıfta ya da düşünceyi genel özelliklerini yansıtan, bunları abartılı olarak kendinde toplayan kişidir. Tipte bir insanın kendine özgü özellikleri yoktur, o temsil ettiği sınıfın ya da tüm insanların ortak özelliğini toplar kişidir. Örneğin köylü, memur, eşkıya, imam ailelerinden sınıfta temsil eden tiplerden, mirasyedi, çimni, kahraman ya da korkaklığıyla esere yansıyan tipler ise evrensel özellikleri temsil eden kişilerdir.

Cevap A

73. Forum, özel bir tartışma şeklidir. Belli bir konuda ortaklığı bulunan bir grubun, ortak sorunlarının çözümlemesinde görüş birliğine varmak üzere düzenlenen toplu tartışma türüdür. Bu tartışmada kılıklı bir grup öğrenci diğer öğrencilere bilgi verir. Sonunda dinleyiciler konuşmacılara soru yöneltir. Genellikle hazırlık gerektirmeyen tartışma şeklidir.

Cevap A

74. "Edebi metinlerde kelime ve cümlelerin yerini değiştirmek mümkündür." iladesi yanlıştır. Çünkü edebî metinlerde, bütünü oluşturan parçaların yeri değiştirilemez. Değiştirilmesinde anlam ve bütünlük bozulur. Edebi metin organik bir bütündür ve dış dünya ile insana özgü her türlü gerçeklikle ilgili ve düşüncesi öğelerinin birleşerek ayrılmaz bir bütün oluşturduğu bir platformdur.

Cevap A

75. "A, B, C ve E" seçeneklerinde verilen sorular bilgi düzeyinde sorulardır. "D" seçeneğindeki soru ise kavrama düzeyindeki bir beceriyi ölçmeye yöneliktir. Bilgi düzeyindeki sorularda bir bilgiyi hatırlama ve söyleme istenirken kavrama düzeyindeki sorularda bir olayın sebebinin açıklanması istenmektedir.

Cevap D